

آیا دوقطبی اصلاح طلبی و بنیادگرایی مشوقی برای حضور آرای خاموش پای صندوق رای می شود؟

محمد مهاجری: آرای خاموش و افرادی که در جریان تحریم هستند، عمده پایگاه رای اصلاح طلبان است. نمی دانم در این چند روز مانده تا انتخابات دور دوم ریاست جمهوری، جریان اصلاح طلب چقدر می تواند با گفتن مؤثر آرای خاموش رای پای صندوق رای بیاورد. اما نکته مهم این است که بخش عمده ای از جامعه با انتخابات، فعالیت و کنش سیاسی قهر کرده اند. ۷۳ درصد از مردم در انتخابات ۹۶ شرکت کردند. این رقم به ۴۰ درصد رسیده است و ۳۳ درصد کاهش پیدا کرده که حدود ۱۸ میلیون نفر هستند. اصلاح طلبان یک پایگاه و جمعیت ۱۸ میلیونی را از دست داده اند و بیدار کردن چنین خفته ای نباید آسان باشد. نباید غافل شد که اصلاح طلبان چاره ای جز این ندارند که آراء رای به سمت پزشکان سوق دهند. اما نکته مهم این است که جریان اصولگرا نقطه ضعفی در پزشکان پیدانمی کند و مجبورند بیشترین حمله را معطوف به اطرافیان او کنند. البته برخی از این انتقادات به اطرافیان پزشکان انتقادات وارد است و اشتباه نیست. اما نسبت به شخص پزشکان نقطه ضعفی پیدا نکردند. پزشکان در مناظره ها و طول عمر سیاسی، هیچ وقت نتوانسته گفتن مسلطی تولید کند که این گفتن شامل راهبردهای اساسی، برنامه های روشن و شعارهای مشخصی باشد. شاید نداشتن این گفتن مسلط نقطه ضعف پزشکان باشد. اما نقطه قوت او نداشتن

فیاض زاهد:
انتخابات در مرحله اول یک پیام روشن داشت و آن تا حد زیادی خلع مشروعیت کردن از جریانات سنتی سیاسی و دادن این پیام روشن است که سازوکارها و رفتارهایی که در فضای سیاسی و حزبی می شناسیم دیگر کارآمدی خود را از دست داده است

حاشیه های سیاسی است که تا حد قابل توجهی اصولگرایان را خلع سلاح کرده است و نمی تواننده به تخریب شخص پزشکان بپردازند. **حسین نقاشی:** این موضوع کاملاً به این برمی گردد که آقای پزشکان و کمپین اش این امکان را باید برای بخش خاموش ایجاد کند که عاملیت دارد و فاعل عامل در مقام رئیس جمهوری است. قاطعیت داشته باشد و روی مشکلات اصلی در حوزه های اقتصادی، سیاست خارجی، سیاست داخلی و فرهنگی دست بگذارد ولی ایشان پرهیز می کند. به نظر می آید که ایشان بیش از اینکه بخواهد از بخش معترض و خاموش جامعه کسب نمایندگی کند، می خواهد خودش را یک شخصیتی نشان دهد که حلال تضادهای جامعه یا حکومت است و تاکید بر این داشته باشد که شخصی نیست که بخواهد دعا کند. این تاکید چندباره بر اینکه نباید با هم دعا کنیم، این پالس را به جامعه خواهد داد که او در مقابل صخره های سختی که با آنها مواجه خواهد شد ایستادگی نخواهد کرد و همین موضوع کار را برایش سخت خواهد کرد.

سعید نورمحمدی: از این دوقطبی باید عبور کرد. ما الان در یک فضای جدید هستیم. تضاد اصلی موجود در کنشگران سیاسی، شکاف عقلانیت و عملگرایی بر برابر بی خردی و

آیا شکاف بین یاران جلیلی و قالیباف به نفع پزشکان تمام خواهد شد؟ پیش بینی شما این است که چند درصد آراء قالیباف به سبب پزشکان و چند درصد به سبب جلیلی خواهد رفت؟

محمد مهاجری: این اتفاقی نیست که اصلاح طلبان بتوانند روی آن حساب کنند. چرا که این پایگاه رای که شما از آن می گوید کاملاً زلّهای است و به سرعت احساساتی شده و به سمت سید رای پزشکان می آید؛ اما می تواند به همان سرعت یا کمی متفاوت تر به سمت آقای جلیلی متمایل شود. به نظر من اصلاح طلبان نباید روی چنین سرمایه آزاری حساب کنند و باید بر این پندار باشند که ۵-۴ میلیون رای برای پیروزی کم دارند. در حقیقت اصلاح طلبان نباید روی آرای آقای قالیباف حساب کنند. **حسین نقاشی:** جنس سید رای و رای دهندگان آقای قالیباف یک مقدار متنوع تر از آقای جلیلی است. به نظر من بخشی از رای دهندگان به آقای قالیباف او را به عنوان چهره ای می بینند که رویکردهایی بوروکراتیک دارد، بخشی که حتی ممکن است سبک زندگی و ایده آل های فکری متفاوتی با نیروهای اصول گرا داشته باشند. یعنی افرادی هستند که موضع عقیدتی و سبک زندگی مشترکی با اصول گرایان ندارد اما آقای قالیباف را به عنوان فردی اجرایی می شناسند و او را مقابل رای دهندگان آقای جلیلی اینطور نیستند. با این اوصاف به نظر می رسد که افرادی که در دور اول به آقای جلیلی رای داده اند مجدداً با رویکرد تکلیف گرا

سعید نورمحمدی:
ما الان در یک فضای جدید هستیم. تضاد اصلی موجود در کنشگران سیاسی، شکاف عقلانیت و عملگرایی در برابر بی خردی و شبه عملگرایی است. روی این شکاف و دوقطبی باید تاکید کرد

پای کار خواهند بود اما ممکن است همه سید رای آقای قالیباف به سید رای آقای جلیلی ریخته نشود و کسری از آن رای ممکن است به سمت آقای پزشکان برود. **سعید نورمحمدی:** به نظرم درصد قابل توجهی نخواهد بود. من تصور می کنم سید رای آقای قالیباف به سه قسمت تقسیم خواهد شد. بخشی از آن به سید آقای جلیلی اضافه خواهد شد. بخشی به دکتر پزشکان و بخشی هم در دور دوم رای خواهند داد. اصلاح طلبان نباید روی سید رای قالیباف حسابی باز کنند. انرژی خود را روی رای افرادی بگذارند که در دور اول مشارکت نداشته اند و سعی کنند آنها را مجاب به حضور در صندوق رای کنند. **فیاض زاهد:** بیش از ۲۰ درصد آراء آقای قالیباف به سید آقای جلیلی خواهد رفت و ۳۰ تا ۴۰ درصد به نفع اصلاح طلبان و مابقی آنها وارد آن نخواهد شد.

عبدالرضا داوری: تجربه نشان داده که نمی از آرای آقای قالیباف به سبب پزشکان سرازیر می شود. سال ۹۶ او دست آقای رئیسی را بلند کرد اما نمی از آرای قالیباف به سبب رای روحانی رفت و این دوره هم این اتفاق می افتد چون سید رای

وضعیت جبهه اصولگرایان را در دور دوم انتخابات چگونه ارزیابی می کنید؟

محمد مهاجری: جریان اصولگرا در این انتخابات شکست خورده است. چرا که آقای رئیسی در سال ۱۴۰۰ و انتخابات ریاست جمهوری ۱۸ میلیون رای آورد اما جلیلی و قالیباف روی هم ۱۲ میلیون و ۸۰۰ هزار رای آورده اند. در حقیقت جریان اصولگرا ۵ میلیون و ۲۰۰ هزار رای از سال ۱۴۰۰ تاکنون باخت داده است. جریان اصولگرا به دنبال آن است که شکاف های بین شان دیده نشود. حال آنکه از سال ۱۳۸۴ جریان اصولگرا کاملاً به شقه های مختلف تقسیم شده و در مقاطع مختلف نیز اختلافات بین آنها گسترش پیدا کرده است. در سال ۱۳۹۸ که انتخابات مجلس بود، دعوی گسترده ای بین جبهه پایداری و اصولگرایان معتدل و جریان قالیباف وجود داشت. این اختلافات مجدد در سال ۱۴۰۲ خود را نشان داد و جریان پایداری و تندرو بیشترین و بدترین اتهامات را متوجه قالیباف کرد. این اتهامات شخصی نبود و نشان دهنده اختلاف نظر های جدی آن هم نه در بنیان های اصولگرایی بلکه اختلاف نظر های جدی در سهم خواهی های آنها از قدرت بود. در حقیقت این دعوا در بین اصولگرایان وجود دارد و جریان اصولگرا قطعاً دارای اختلافات بسیار زیادی شده و همانطور که اشاره شد بیشتر اختلافات هم بر سر سهم شان از یک قدرت است.

حسین نقاشی: به نظر من اگر آقای قالیباف به دور دوم می آمد، مقابل آقای پزشکان کار راحت تری داشت چون آقای جلیلی ظرفیت این را دارد که برای بخش هایی از جامعه ایجاد وحشت کند. نکته دیگر که بعد از اعلام نتایج مرحله اول انتخابات دیدیم، این بود که اکثریت ۶۰ درصد به بالا که در انتخابات شرکت نکردند، این بخش از پیش مشخص است که این ذهنیت را دارند که ممکن است آقای جلیلی به

حسین نقاشی: به نظر من اگر آقای قالیباف به دور دوم می آمد، مقابل آقای پزشکان کار راحت تری داشت چون آقای جلیلی ظرفیت این را دارد که برای بخش هایی از جامعه ایجاد وحشت کند. نکته دیگر که بعد از اعلام نتایج مرحله اول انتخابات دیدیم، این بود که اکثریت ۶۰ درصد به بالا که در انتخابات شرکت نکردند، این بخش از پیش مشخص است که این ذهنیت را دارند که ممکن است آقای جلیلی به

روی خط انتخابات / ۲

شاهد تخریب های جعلی هستیم

علی تاجرنیا، رئیس ستاد مسعود پزشکان در استان تهران در نشست خبری خود، با بیان اینکه اگر قرار است کاندیدای اصلاح طلبان پیروز شود باید میزان مشارکت بیش از ۵۰ درصد شود، گفت: «با توجه به نتایج روز جمعه کاندیدای اصلاح طلبان با وجود مشارکت ۴۰ درصدی باز هم رای اول را به خودش اختصاص داد. در این موضوع یک پیروزی برای اصلاح طلبان اتفاق افتاده و باید آن هایی که تحریمی هستند را با خودمان همراه کنیم. کسانی که نخواستند شرکت کنند نظرشان برای ما محترم است، می دانیم که اگر برخی زمانی رای داده اند و کاندیدای مورد نظرشان نتوانسته نظراتشان را اجرایی کند همین باعث شده تا مردم از صندوق رای رویگردان شوند.» او ادامه داد: «استراتژی ما در این چندروزه این است که دور بعدی انتخابات بسیار تاثیر گذار و در راستای تثبیت آراء و متقاعد کردن افرادی است که در دور اول شرکت نکردند. پدیمان باشد آقای پزشکان اگر ۲ میلیون رای بیشتر داشت در همان دور اول کار تمام می شد. ما باید درباره مشارکت و حضور مردم نقش جدی داشته باشیم. ما تاکید داریم که باید در انتخابات با مشارکت حداکثری حضور داشته باشیم.» تاجرنیا درباره دوقطبی سازی انتخابات به خبرنگاران گفت: «دیدگاه و نظرات کاملاً متفاوت بین پزشکان و جلیلی وجود دارد. ما شاهد تخریب های جعلی از سوی رقیب هستیم. کمپین آقای پزشکان رویکرد تخریبی ندارد و بیشتر حالت نقد دارد و بیشتر بر اساس اخلاق خواهد بود. جریانی می تواند موفق باشد که حق اقلیت را به رسمیت بشناسد. یک دست شدن حاکمیت در دوران احمدی نژاد و سه ساله اخیر نشان داد که اختلاف افکنی مشکلات را حل نخواهد کرد و پروژه های یکدست سازی موفق نبوده است.»

تاجرنیا با بیان اینکه نگاه تعاملی آقای پزشکان با نهادهای تاثیر گذار قدرت برای مذاکره بیشتر از دولت های گذشته و به ویژه آقای روحانی است، گفت: «رویکرد عزت و مصلحت مورد نظر آقای پزشکان است. اولاً باید اعتماد سازی صورت بگیرد تا بتوانیم در این موضوع موفق باشیم. یکی از گرفتاری های ما که پرسه ای است که در آن تلاش شده تحریم دور زده شود و این موضوع منجر به فساد شده است و می بینیم فساد بیشتر شده و باعث نشده تا موضوع اقتصادی حل شود.» وی درباره شکل گیری دوقطبی در میان مردم گفت: «طبیعتاً این موضوع اتفاق خواهد افتاد اما باید تلاش کنیم آراء افت نکنند تمام گرانی ما این است که در دور دوم آرای آقای پزشکان کاهش پیدا نکند. تفاوت بین دو رقیب کاملاً مشخص است، از سوی رقیب جعل و انتساب دروغ هایی به کمپین پزشکان می شود اما دکتر پزشکان قصد تخریب ندارند و بحث انتقاد است. با این همه با توجه به شرایط موجود دکتر پزشکان جدی تر اما با رعایت اخلاق در مناظره ها حاضر خواهند شد.» تاجرنیا تصریح کرد: «یکدست شدن حکومت نشان داده اختلافات صرفاً با کنار گذاشتن یک جریان سیاسی از بین نمی رود و کارایی هم به وجود نمی آید. شرایط الان نشان می دهد که این پروژه یکدست سازی شکست خورده است و این اختلافات کمپین آقایان قالیباف و جلیلی هم دلیل مشخصی است. حمایت قالیباف از جلیلی بدنه کمپین را مجاب نمی کند و ناشی از فشارهای موجود در جریان اصولگرایی است. از دکتر پزشکان رفتارهایی مثل زاکانی و قاضی زاده نخواهیم دید و ایشان بر اساس مشی کارشناسی حرکت می کند. نگاه پزشکان بیشتر به همکاری و تعامل با همه نهادهای درون حاکمیت است و این نگاه هوشمندانه خواهد بود.»

ادامه سر مقاله

همچنان که دو تن از آرای آنان جدی وای برای دو نامزد پوششی یعنی آقایان زاکانی و قاضی زاده بودند که بسیار خوب به سید رای پزشکان افزودند چون بر حسب فائده «هر چیزی از ضد آن شناخته می شود» مردم از ضدیت آنها با پزشکان او را شناختند و رای هم دادند. ولی در مقام عمل موجب بی اعتباری انتخابات و اخلاق سیاسی می شوند و این از عوامل گریزنانده مردم از سیاست و حکومت است. این احتمال را باید در نظر گرفت که در روزهای آینده منتهی به انتخابات این روند را تندتر کنند. در هر حال، امیدواریم که دست اندرکاران امر متوجه این شیفت ها باشند و با عوامل آن برخورد کنند و اجازه ندهند که افراد قدرت پرست برای رسیدن به قدرت، منافع ملی را نابود کنند؛ همچنان که در گذشته نیز چنین کردند.

شبه عملگرایی است. روی این شکاف و دوقطبی باید تاکید کرد. اما اینکه این تاکید چقدر جامعه را به فکر وادارد پیش بینی ای ندارم. اما تصور می کنم محاسبات عقلانی جامعه در هر حال نتایج مثبتی برای کشور خواهد داشت.

فیاض زاهد: به نظر من دوقطبی قابل تأملی صورت خواهد گرفت اما اگر فرض بر این باشد که تبدیل به یک واکنش بسیار جدی شود را بسیار بعید می دانم چرا که جریان بنیادگرایی در ایران ریشه و عمق چندانی ندارد و بیشترین مشکل سمت نیروهای اصلاح طلب هستند که همواره می توانستند پایگاه های عمده خود را تا ۷۰ درصد مشارکت به پای صندوق های رای بیاورند و آنها دیگر خیلی نوع رویکرد و راهبردشان نسبت به افکار اینها متفاوت است اما جمع بندی عمومی این است که جریان آقای جلیلی آنقدر می تواند مردم را نگران کند که سطح مشارکت را نسبت به دوره قبل افزایش دهد.

عبدالرضا داوری: برای پیروزی در این انتخابات کافی است در حد دو سه درصد آرای خاموش هم از پزشکان حمایت کنند. به همین دلیل به نظر می رسد کار سختی پیش روی پزشکان نیست.

آیا شکاف بین یاران جلیلی و قالیباف به نفع پزشکان تمام خواهد شد؟ پیش بینی شما این است که چند درصد آراء قالیباف به سبب پزشکان و چند درصد به سبب جلیلی خواهد رفت؟

قالیباف سید ایدئولوژیک نیست، بلکه سید رای طبقه متوسط و قشر خاکستری است و شاید ۳۰ درصد آن ایدئولوژیک باشد. بنابراین آرای قالیباف ۳ بخش می شود. ۵۰ درصد آن به سید رای پزشکان می رود و ۳۰ درصد به سید رای آقای جلیلی. ۲۰ درصد مابقی نیز منفعل می شود که یا رای باطله می دهند یا در انتخابات شرکت نمی کنند. این ۵۰ درصد تقریباً ۷ درصد آراء دوره اول را خواهند داشت. ضمن آنکه یک درصد از آرای آقای پورمحمدی هم به سید آرای پزشکان وارد می شود. اگر حدود دو سه درصد نرخ مشارکت بیشتر شود که ۱۰ درصد آراء (معادل شش میلیون رای) به رای پزشکان اضافه شود به راحتی پیروز می شود. جلیلی ظرفیت افزایش رای ندارد و اگر ۳۰ درصد آرای قالیباف به او اختصاص یابد دیگر ظرفیت رشد آراء ندارد و حداکثر ۱۰/۵ تا ۱۱ میلیون رای می آورد و پزشکان با ۱۶-۱۷ میلیون رای رئیس جمهور می شود. نظرسنجی ها حاکی از آن است که بخش مهمی از آرای پزشکان در یک هفته آخر ایجاد شده است. در حقیقت در هفته جاری اگر مسئله به خوبی برای جامعه تشریح شود و خطری کار آمدن جریان تندرو بنیادگرا برای مردم روشن شود، جامعه وارد صحنه شده و کار را تمام می کند چرا که قرار نیست اتفاق سختی رخ دهد و کافی است در حد دو سه درصد نرخ مشارکت افزایش پیدا کند.

ریاست جمهوری جلیلی نیستند. ما در هفته پیش رو شاهد شکاف بین بدنه و رأس در جریان اصولگرایی خواهیم بود.

فیاض زاهد: فکر می کنم اختلافات عمیقی که میان آقای قالیباف و جلیلی در جریان است، و تلاشی که برای رسیدن به یک ائتلاف رخ نداد و از آن سو نجابت و شرافت دکتر پزشکان و همین طور اصلاح طلبان که در عدم تکیه بر نقاط ضعف کاندیداها از خود نشان دادند، و همچنین بی اخلاقی های زاکانی و قاضی زاده هاشمی منجر به شکاف و ریزش بیشتر در بین آنها شد و به نظر می رسد که کمپین آقای پزشکان از یک اصول اخلاقی تبعیت کرد و فکر می کنم جواب این را نیز در روز جمعه خواهد گرفت.

عبدالرضا داوری: اصولگرایان دیگر کاری از پیش نمی برند چرا که سقف رای خود را تجمع کرده اند. ۳۰ درصد آرای قالیباف هم به سید رای جلیلی وارد می شود که حدود یک میلیون رای است. ۱۱ میلیون سقف رای اصولگرایان است که به آن دست می یابند. بیانیه قالیباف هم به دلیل شرایط رای ای که دارد خیلی تاثیر نمی گذارد. شرایط رای طبقه متوسط و از جنس بوروکرات هایی است که قالیباف را می پسندند. سال ۹۶ قالیباف از رئیسی حمایت کرد اما ۵۰ درصد رای او به سید روحانی سرازیر شد. ضمن آنکه جلیلی هم وزانت رئیسی را ندارد. از سوی دیگر پزشکان هم در طبقه حزب الهی و مذهبی کشور محبوب است، آن هم به دلیل نوع رویکرد مذهبی و استناداتش به نهج البلاغه و قرآن است. در حقیقت قشر مذهبی هم پزشکان را پسندیده است. رای بالای پزشکان در حداقل مشارکت (۴۰ درصدی) دلیل این موضوع است. در مجموع به پیروزی پزشکان امیدوارم.